

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XIV. Disputatio & consensio de formando Decreto pro recipiendis
sacris Libris ac Traditionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

habituos. Et quoniam Paulus cupiebat emendationem Romanæ Curia stabilire, ac palam facere, eam prius à se fuisse perfectam, quam à Concilio designatam; ad Legatos exemplar Diplomatis misit, multos ante annos ea de re confecti, ut suam ipsi sententiam fidenter super eo promerent. 1546.

6 Legati eodem tempore Pontificem disertè iam monuerant, Episcopos in hærere defixos vni rei, quam enixè pariter ac iuste cupiebant; ut videlicet integra sibi esset suarum Ecclesiarum administratio. Ad eam rem oportere in ipsorum potestate relinquere collationem sacerdotiorum, præsertim quibus adnectitur animarum cura, & causarum in primo iudicio cognitionem, ac ius in commissum sibi gregem, tot immunitatibus abrogatis. Si hoc fieret, videri sibi nihil pertimescendum, ne Synodus in seditiosam controuersiam prolaberetur, de prærogatiua inter se ac Romanum Pontificem; cum Antistites & obsequium erga ipsum præ se ferrent, & satis intelligerent, ad hæreticos deprimendos haud sanum esse consilium, se abscisso capite ceu truncum reddere: eos ipsos qui petierant importunè Inscriptionem, quâ Synodus Vniuersalem Ecclesiam representare diceretur, id planè non nisi de Synodo intellexisse, Pontificem uti supremum Principem complectente. Ceterum ipsis memorati Diplomatis tenor haud plenè rei sufficere visus est, ut fusiùs mox dicemus. Legatorum monita Paulus probauit; eisque rescriptis, ea omnia meliorem in formam redigenda: Episcopos vero liberam Ecclesiarum administrationem consecuturos, modò nomine libera solutam à gubernatione Sedis Apostolicæ minimè intelligerent; & modò eam iurisdictionem postularent, quâ illis opus esset ad exercendum minoris, non supremi Præsidis munus, vnde in monstrum mille capitibus varium Ecclesia degeneraret.

* Literæ Legatorum, 7. Martij 1546.

* Literæ Farnesij ad Legatos, 23. Martij 1546.

CAPVT XIV.

Disputatio & consensus de formando Decreto pro recipiendis sacris Libris ac Traditionibus.

Hæc de reformandis moribus agebantur. At de dogmatibus, huiusmodi à Legatis Decreti forma proposita est: Recipiendas simul esse cum sacris Voluminibus eas Traditiones, quas Apostoli acceperant vel ab exteriori Christi voce, vel ab interiori Sancti Spiritus afflatu, & quæ ad eam vsque ætatem fuerant propagatæ. Fuit qui opposuit, eam ita restrictam acceptionem obnoxiam fore ludibrijs hæreticorum, qui iactarent, eas nobis solum

* Cæsus Generalis de hac re habiti, 27. Martij & 1. 3. 5. & 7. Aprilis.

Eccc 2 Tradi-

3546. Traditiones probari quæ placuissent, ceteris per voluntariam delictudinem deletis: id quoque in Maiorum exprobrationem casurum, qui aliquas excidere passi essent, quamquam à cælesti Legislatore sibi relictas. E contrario Scripandus existimabat, eam receptionem iusto ampliorem: quippe quæ Apostolicos etiam Canones complecteretur, in quorum postremo liber Ecclesiastici, qui ut canonicus ab illo Decreto agnoscebatur, connumeratus fuerat inter eos, qui à iunioribus ad alendam pietatem legi possent; atque ita oblique admittebatur ut conducibilis, non ut canonicus.

Hæc tamen obiecta maiorem Patrum partem à sententia minime dimouerunt. Considerabant siquidem contra primum obiectum, Traditiones in eo Decreto connecti cum sacris Literis, eò quod utraque pariter fundamenta Fidei essent, adeoque diuinitus inspirata. Inter eas contineri quasdam spectantes ad mores, & à Deo non ceu leges immutabiles Apostolis traditas, sed ut illis temporibus congruentes. Quod ipsum pariter innotuerat ex Ecclesiæ Traditione, falli nesciæ ob Dei eam regentis tutelam, & ex humana etiam verisimilitudine, impotentis confingere, posito innumerabilium testimonio quibus conflatur. Non igitur ex incuria, sed omnino cum ratione potuisse posteros omittere huiusmodi leges; proinde nec eas in præsentia cunctas ab Ecclesiâ restituendas. Scripandi dubitationi responsum: Postremum Apostolorum Canonem inter eos aperte recenseri, quos Gelasius apocryphos appellat, propterea quòd in eo inter diuinas Scripturas reponantur Constitutiones Clementis, qui liber post ætatem Apostolorum confectus est. Idcirco Canonem illum, neglectâ comprobatione improbatum Concilij Trullani, exemplo Carthaginensis ac Florentini, à Tridentino repudiandum.

Habebatur in Decreto, Scripturas sacras ac Traditiones *quæ pietatis ac reuerentiæ affectu recipiendas*. Hæc æquatio quibusdam, ac præsertim Bertano haud probabatur. Quamquam enim à Deo ambæ procederent, tamen cuiusque veritati commune est à primo vero proficisci; sed non ideo cuncta quæ vera sint, perinde ac quæ sacre Literæ, veneranda esse: noluisse Deum tantam imperitri Traditionibus firmitatem, cum aliqua deserint, adeoque nec tantam pariter venerationem. At Bituntinus, quem pars maior Patrum secuti sunt, respondit, Quamcumque sanè veritatem à primordiana esse; proinde neque singulis veris parem cultum habendum: at sanè tam Traditiones, quam sacras Literas esse Dei verba, ac

prima Fidei principia; sed solum secundariâ quâdam conditione inter se distincta, quod illæ in codicibus scriptæ permanerint, hæc verò solum in cordibus: Haud illis inesse discrimen quod assumebatur; vtramque veritatem esse immutabilem; sed è conuerso leges esse eque mutabiles in vtrisque, perinde vt apparet in Circumcisione, & in aliis ritibus Veteris Testamenti. Mirum tamen illud fuit, eundem Bituntinum, cum pro se stare causæ probitas, vis rationis, & asselarum frequentia, discessisse in posteriori confesso à sententia feliciter à se propugnata, ac proposuisse, vt pro *æquali*, apponeretur *simili*, quod neuitquam comprobatum.

4 Acerbius in huiusmodi æqualitatem inuectus est Clodiensis. Et enim consideratis ab eo Traditionibus, non tamquam Diuinitus inspiratis, sed tamquam legibus; cum earum pondus intolerabile sibi iudicaret, prout supra enarratum, cum ad eas vniuersè recipientes deuotum est, exclamauit, Eam inter sacras Literas ac Traditiones æqualitatem impiam sibi videri. Id per horrorem admirationemque Patrum auditum, sed sedatè, donec ab omnibus prolata sententia: postea dictum detestati sunt Antistites, Pacensis ac Britunoriensis, atque vt puniretur, efflagitatum. Persistebat in sententia Clodiensis: vnde primus Legatorum dixit, Videri sibi aduocandos Theologos, qui audito prius Decreto, ac postea Episcopi rationibus, iudicium ferrent, an emendandum Decretum, an hunc puniendum iudicarent. Is ad huiusmodi classicum cœpit quidem pedem retrahere, sed non terga vertere. *Aduocentur*, inquit, *Theologi: ego impietatis accusaui non integrum Decretum, sed aliquas dumtaxat ipsius voces; & impij nomine haud hereticum intellexi, sed inhumanum, quatenus nimis ponderosum onus nobis imponat.* Denique cum se rationibus pressum animaduerteteret, omniumque vocibus obiurgatum, vt qui inter postremos in dicenda sententia, arrogaret sibi cunctos tamquam impios arguere; id præstare potis fuit, * quod multi non præstant ex animi imbecillitate, quam falsò firmitatem existimant. Et antequam indignatio in Patrum animos altius subiret, professus est angere se, ac pœnitere offensionis, per imprudentiam illatæ Patribus; obtulitque se reuerenter consensurum Decreto, quod tanti Cœtus auctoritas comprobasset. Vnde communi plausu venia illi data. Haud hîc reticuerim, aliquo post tempore suspiciones graues in rebus Religionis de hoc * Episcopo superuenisse; datumque Romæ negotium Angelo Massarello à secretis Concilij, tunc Bononiæ translata, vt in ditione Veneta de Clodiensis causa inquireret. Sed fas est credere, infontem fuisse compertum; propterea quod

Ecce 3

post

1546.

* Literæ Legatorum ad Farnesium, 5 Aprilis 1546.

* Vide Diarium Massarelli in Septembri anno 1548. & in Ianuar. 1549.

1546.
 a Vide lib.
 17. cap. 8.

post aliquot annos Synodo sub Pio Quarto restituta non modo ille interfuit, sed à Legatis fructuosè admotus arduis grauiusque negotiis, quibus admouendi non erant, nisi qui magno in pretio haberentur, non solum ob pietatem studiumque Religionis, sed ob consilium atque prudentiam.

In excipiendis Diuinis libris, vt omittamus minoris momenti animaduersiones, optabant aliqui, b ne Psalmi generatim *Psalmi Diuidis* appellarentur, cum ex multorum sententia ille non omnium auctor fuerit. Episcopus Feltriensis, qui Decretum per ea verba conceperat, respondebat, Illa ex Florentino Concilio à se excepta addebatque Bituntinus, Totius appellationem desumi à maiori partis ratione. Plerique tamen censuere, c *Psalterium Davidicum* potius nuncupandum. Sancitum præterea, ne Acta Apostolorum post S. Pauli Epistolas, vt cogitatum erat, sed ante collocarentur.

Maior altercatio fuit de puniendis anathemate sacrorum Librorum, Apostolicarumque Traditionum violatoribus, vt habebatur in Decreto. Obstabat Seripandus, d illud anathema nec in Laodicæ, nec in Cathaginis, Florentiæque Conciliis, nec in Decreto Innocentij ac Gelasij reperiri; at summum ex sententia Iudicis infligendum anathema, & non ex patrato statim crimine contrahendum: intentari quidem anathema in Decreto septimo Synodi à Gratiano relata; tamen ab eo e Canone haud pronuntiarum violatores peculiarium librorum, sed omnium Traditionum generatim, seu scripto seu non scripto haberentur. Et quamquam censere aliqui, verba conflatu Decreti non significare anathema contrahendum nisi post Iudicis sententiam; obiectum tamen est, contrariam opinionem in eo sacri Iuris Pontificis Consultorum super eodem Canone septimo Synodi, esse communem, aduersus Alexandrinum Cardinalem, quem vulgò Præpositum nominant. Quare visum est, nihil ea in re Decretum immutandum; cum articuli firmitudo, quo Fides vniuersa sustinetur, omnem verborum grauitatem postulet.

Magis placuit postrema Seripandi obseruatio; nomen scilicet violatorum nimis latè patere ac vagari, perinde ac si incurteret idem anathema, quicumque præceptum quodlibet ex Apostolica Traditione ad nos delatum violasset. Et cum subiiceret Materanus, eam vocem contineri pariter in septima Synodo, responsum est à Seripando, Recentiorum munus esse, quæ à veteribus ambigüe dicta sunt, reddere explicatiora: consuetudines quandoque cum laude mutari, quanto laudabilius verba? Vnde statutum denique, vt

b In petu-
 liaz Cœtu
 23. Martij,
 coram Cer-
 uino, vt in
 monumentis
 Massarelli;
 & quæ deli-
 berandæ-
 rant post
 hunc Cœtu
 ad Genera-
 lem sunt, in
 libro monu-
 mentorum
 Seripandi.
 c In Con-
 gregatione
 1. Aprilis.
 d In Con-
 gregatione
 citata 23.
 Martij, vt
 in Diario
 Massarelli.
 e Can. Si
 quis omnem
 primam
 quæst. 7.

violatorum loco reponeretur, in eos qui sacros Libros non acciperent, 1546.
 Traditionesq; scienter contemnerent. Quemadmodum ex elementorum certamine naturâ artifice pulchriora proueniunt, ita è conflictu mentium virtute artifice præstantiora Decreta proficiscuntur.

C A P V T X V.

Consultum abusibus sacrarum Literarum; variaque de ipsarum versionibus consilia.

DVm expendebatur Decretum de Scripturis ac Traditionibus diuinis recipiendis, consilia de remouendis abusibus neutiqum mittebantur. Communis erat sententia, Vulgata editionem cunctis reliquis esse antefendam. Sed in hoc postulabat Pacecus, * ceteras repudiandas, præsertim eas quæ ab hæreticis essent confectæ; quod etiam postea ad Septuaginta Interpretum versionem ampliavit. Contra Bertanus disputabat: Versionum varietatem semper apud fideles sanctis Patribus comprobantibus vsitatam. Quisnam ausurus prohibere Septuaginta Interpretum translationem, quâ utimur in Psalmis quos decantat Ecclesia? Antiquitus, cum fraus ac suspicio non adeò inualuerant, ne illas quidem quas hæretici ediderant, uti Theodocion, Symmachus, & Aquila, fuisse reiectas. Proinde haud fas esse, eas nunc proscribere; præsertim cum illarum auctores tamquam hæretici solenniter promulgati non sint, adeoque nec ipsorum nomina hæreticorum pœnis subiaceant. Versionem vnicam uti legitimam agnoscendam quidem esse, reliquas neque comprobandas, neque improbandas. Satis hoc esse ad obstruenda hæreticorum ora, blaterantium, doctrinam Catholicorum legitimam esse non posse, cum libri, quibus ceu fundamentis innitebantur, adulterinis versionibus conflarentur.

* In Congregatione 1. & 3. Aprilis.

2 Per eam occasionem dubitatum est, * An certum exemplar sacrarum Literarum, non modò Latinum, sed Hebraicum & Græcum constituendum, prout quibusdam placebat; quod Madruccijs ad reliqua pariter idiomatica deducendum putabat. Potior tamen pars censuit, satis esse id peragi in Latina versione, cuius sermo in regionibus ubi Christiana Religio efflorescit, & quibus per eas sanctiones consulebatur, à cunctis percipitur non idiotis, & ad sacras Literas interpretandas non ineptis; adeoque posse tamquam regulam adhiberi, ad discernenda in ceteris linguis sincera exemplaria à deprauatis.

* In Congregatione 3. Aprilis.

Supererat prospiciendum, quo pacto Vulgata editio mendis, quæ scripto-